

Agnieszka Barátka

PhD hallgató, Varsói Tudományegyetem, Magyar Tanszék, Lengyelország

A lustaság fél egészség!

A lustaság nyelvi képe kérdőíves anyag tükrében

A *lustaság* egy viszonylag könnyen meghatározható, értelmezhető emberi rossz tulajdonságnak mondható. Vitathatatlan, hogy a *lustaságnak*, mint elvont fogalomnak, eléggé gazdag szakirodalma van. Mivel a *lustaság* a főbűnök egyike (jóra való restség), a róla szóló írások főleg etikai, valláserkölcsi és filozófiai tartalmúak. Ezzel párhuzamosan a *lustaság* jelen van a szociológiai és pedagógiai jellegű tanulmányokban is. Az interneten könnyen elérhető számos cikk a *lustaság* pszichológiai alapját vázolja, illetve elárulja a *lustaság* legyőzésének módszereit. Ezekre

jellemző, hogy a *lustaságot* gyakran apátiával, melankóliával és depresszióval kapcsolják össze. Ezekon kívül kétségteljesen a *lustaság* számos művészeti ábrázolása, és – nem utolsósorban – irodalmi reprezentációja is.

A fenti példák bizonyítják, hogy a *lustaságot* különböző szempontok szerint lehet vizsgálni. Az egyikük a nyelvünk is, amely nem csak kommunikációs eszköz és információhordozó, hanem a kultúránk tükré, a nyelvhasználók élettapasztalatainak és hagyományainak kincsestára is. Érdekesnek tűnik, hogy a nyelvészet alig foglalkozik a *lustasággal*.

A céloom tehát rekonstruálni a *lustaság* szóban rejlő fogalomnak a mai magyar beszélők nyelvében rögzült képét. Mivel a szótárak nem tükrözik az aktuális állapotot, ezért szükség volt egy kilenc kérdésből álló kérdőíves felmérés elvégzésére.

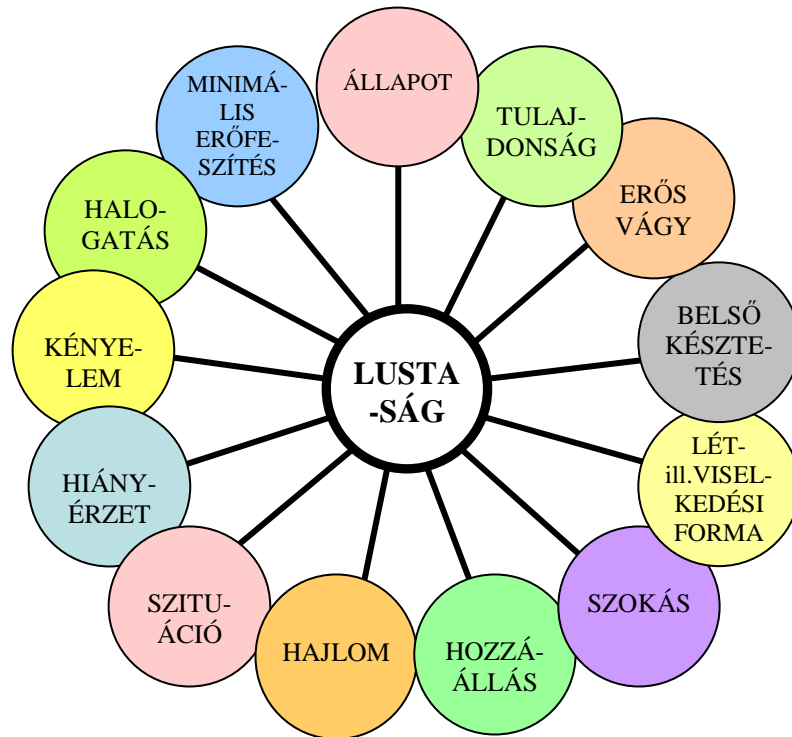
A kérdőívek kitöltésében 114 személy vett részt. Választásuk véletlenszerű volt. A válaszadók különböző korúak voltak, köztük elsősorban egyetemi hallgatók (91 fő), tanárok vagy más szakmák képviselői (23 fő) szerepeltek.

[1] Mit jelent a *lustaság*?

A *lustaság* definícióját megalkotva a megkérde-zettek leggyakrabban az állapot (21) és a tulajdonság (21) kategóriát használták (a példák mellett zárójelben megadott szám a kapott válaszok számát mutatja). Ezenkívül 13 meghatározásban megjelentek más kategóriák is: erős vágy, belső késztetés (5), lét- ill. viselkedési forma (2), szokás (2), valamint hozzáállás (2), hajlam (1) és szituáció (1).

A többi 50 definícióban nem szerepeltek kategorizálási próbálkozások. Jellemző, hogy a megkapott válaszok 74%-ában (84) megjelent a *lustaságnak* egy hiányérzettel való azonosítása: a kedv hiányával (24), a tevékenykedés / cselekvés hiányával (18), a motiváció hiányával (15), az akarat ill. akaraterő hiányával (14), az érdeklődés hiányával (4), az erő hiányával (3), a tettekeszség hiányával (3), valamint a figyelem hiányával (3).

Ezen kívül a kérdőíves felmérés résztvevői összekapcsolták a *lustaságot* a kényelemmel (11), valamint a teendők halogatásával (10) és a lehető legminimálisabb erőfeszítéssel történő teendők megoldásával (9). Összesen 4 személy egyáltalán nem válaszolt az első kérdésre, és 5 megkérdezett csak annyit írt, hogy „Ezt!” tudatosan és szándékosan kifejezve ezzel a lustaságukat.

Mi a lustaság?

[2] Sorolja fel az alábbi szavak (*lustaság, lusta*) szinonimáit és antonimáit!

A *lustaság* szinonimái között a kérdőíves kutatásomban összesen 55 lexéma szerepel. Köztük olyan főnevek dominálnak, amelyek a *lustaság* külső megnyilvánulásaira vonatkoznak, például:

- az aktivitás teljes hiánya:

semmittevés (33), *naplopás* (13), *tétlenség* (10), *passzivitás* (6), *munkakerülés* (4), *dologkerülés* (3), *henyeség* (3), *tétlenkedés* (2), *antiaktivitás* (1), *lógás* (1);

- a kisebb mértékű aktivitás:

halogatás (4), *lanyhaság* (2), *tehetetlenség* (2), *halogatósság* (1), *punnyadás* (1);

- az erőhiány, gyengülés:

tunyaság (28), *fáradtság* (3), *lomhaság* (3), *tohonyaság* (2), *punnyadtság* (2), *ernyedtség* (1), *tespedtség* (1), *életunttság* (1);

- az akaraterő gyengülése vagy hiánya:

akaratlanság (4), *kedvtelenség* (2), *nemakaromság* (1), *demotiváltság* (1), *motiválatlanság* (1);

- negatív érzelmi állapot, amely az érdeklődés hiányán alapul:

léhaság (14), hanyagság (13), nemtörődömség (11), trehányság (6), érdektelenség (3), lazaság (3), unalom (3), szorgalmatlanság (2), kelletlenség (1), unottság (1), unalmasság (1).

A megkérdezettek által megadott szinonimák között vannak olyanok is, amelyeket nehéz csoportosítani a fentiek szerint:

restség (32), henyélés (12), kényelmesség (7), lazsálás (6), pihenés (4), heverészás (4), fekvés (2), döglés (2), lustálkodás (2), lazulás (1), lustulás (1), Garfield-szindróma (1), energiatakarékosság (1), lajhárság (1), dögség (1), terpeszkedés (1).

Találhatók köztük semleges (pl. *pihenés*), pozitív (pl. *lazulás*) és negatív (pl. *döglés*) lexémák, valamint metaforikus kifejezések (pl. *Garfield-szindróma*).

A *lusta* szóhoz összesen 58 szinonimát soroltak fel a válaszadók. Ezek a következők (a gyakoriságuk szerint):

rest (41), tunya (27), naplopó (21), semmittevő (20), léha (17), hanyag (14), nemtörődöm (13), tétlen (11), semmirekellő (8), lomha (7), munkakerülő (7), dologtalan (6), henyélő (6), passzív (6), trehány (6), henye (5), laza (5), halogató (5), heverésző (5), kényelmes (5), bamba (4), punnyadt (4), haszontalan (3), lajhár (3), lassú (3), motiválatlan (3), rendetlen (3), unott (3), fáradt (3), mihaszna (3), álmotag (2), renyhe (2), tespedt (2), energiatakarékos (2), tétlenkedő (2), láblógató (2), lazsáló (2), lógós (2), szájatí (2), szobanövény (2), tohonya (2), szorgalmatlan (1), lustálkodó (1), érdektelen (1), kedvetlen (1), időhúzó (1), dög (1), semmirevaló (1), mozdulatlan (1), elkényelmesedett (1), ernyedt (1), dologkerülő (1), unatkozó (1), léhűtő (1), ingyenélő (1), föld terhe (1), lanyha (1), vegetáló (1).

Ha az első nyolc példára koncentrálnunk, azaz azokra a szavakra, amelyeket több mint tíz megkérdezett adott meg, azt látjuk, hogy ezek is a *lustaság* külső megnyilvánulásaira vonatkoznak: a passzivitásra (*naplopó, semmittevő, tétlen*), az erőhiányra ill. gyengülésre (*tunya*), valamint egy negatív érzelmi állapotra, amely általában az érdeklődés hiányán alapul (*léha, hanyag, nemtörődöm*). Ráadásul az összes példa azt mutatja, hogy a kapott lexémák jelentősen különböznek a stílusminősítés szempontjából, ami a *lustaság / lusta ember* többfajta társadalmi megítéléséről árulkodik (erről később). A szinonimák a lusta ember

különböző tulajdonságait vagy elképzeléseit ábrázolják: a társadalmilag haszontalan, elítélt, lassú, nehézkes, sokat alvó, saját kényelmét választó, szükséges minimumra koncentráló ember képét alkotják.

A *lustaság* nyelvi képének a feldolgozása szempontjából nagyon tanulságos a felmérésben összegyűjtött *lustaság* antonimáinak az elemzése, amelyeknek száma 52. A megkérdezettek által megadott ellentétek a következők:

szorgalom (45), *szorgalmasság* (26), *aktivitás* (24), *szorgosság* (16), *igyekvés* (11), *dolgosság* (10), *tevékenység* (9), *tettvágy* (8), *mozgékonyosság* (7), *tettrekészség* (6), *buzgalom* (6), *buzgóság* (6), *élénkség* (5), *lelkesedés* (5), *munkakedv* (5), *kitartás* (5), *ambíció* (4), *éberség* (3), *lelkiismeretesség* (3), *lelkesség* (3), *munkavégzés* (3), *serénység* (3), *produktivitás* (3), *tevékenykedés* (3), *motiváltság* (3), *motiváció* (2), *életkedv* (2), *iparkodás* (2), *precizitás* (2), *összeszedettség* (2), *gyorsaság* (2), *munkamánia* (2), *cselekvőképesség* (1), *fáradozás* (1), *fürgesség* (1), *elfoglaltság* (1), *fittség* (1), *mozgalmasság* (1), *kötelesség* (1), *eltökéltség* (1), *intézkedés* (1), *igyekezet* (1), *pontoság* (1), *tenniakarás* (1), *tetterő* (1), *teljesítés* (1), *tüskénkedés* (1), *vitalitás* (1), *törekvés* (1), *pörgés* (1), *sürgősség* (1), *sürgölődés* (1).

A *lusta* szó ellentétei pedig (összesen 47 lexéma) a válaszadók szerint a következők:

szorgalmas (70), *aktív* (28), *szorgos* (25), *dolgos* (21), *tevékeny* (20), *serény* (9), *buzgó* (8), *tettrekész* (8), *élénk* (6), *igyekvő* (6), *kitartó* (6), *mozgékony* (6), *lelkes* (5), *energikus* (4), *gyors* (4), *törekvő* (4), *pörgős* (4), *fürge* (4), *éber* (3), *mozgós* (3), *alapos* (2), *felelősségteljes* (2), *céltudatos* (2), *munkás* (2), *munkamániás* (2), *munkakedvelő* (2), *motivált* (2), *precíz* (2), *tettvágyó* (2), *virgonc* (2), *friss* (2), *eleven* (2), *ambiciózus* (1), *buzgékony* (1), *elfoglalt* (1), *fáradozó* (1), *cselekvő* (1), *feladatész* (1), *lelkiismeretes* (1), *kötelességtudó* (1), *iparkodó* (1), *sztahanovista* (1), *tüskénkedő* (1), *összeszedett* (1), *fit* (1), *élettel teli* (1), *ötletekkel teli* (1).

A megkapott ellentétek azt bizonyítják, hogy a *lustaság* nyelvi képében nagyon fontos a cselekvés, tevékenykedés és mozgás hiánya, ill. vonakodás a mozgástól / munkától, alulteljesítés, a kedvtelenség, az akaraterő hiánya, a munkához / feladathoz való serény hozzáállás hiánya, valamint a gondatlanság és a figyelem hiánya.

[3] Fejezze be az alábbi mondatot: *Lusta, mint...*

és [4] Alkosson szószerkezetet a *lusta* szóval!

A 3. és a 4. kérdéssel a *lusta* szó összetartó erejét kívántam kutatni. A hasonlat befejezésében az állatok megnevezései szerepeltek leggyakrabban:

lajhár (62), *disznó* (28), *macska* (8), *ló* (3), *medve* (3), *bivaly* (2), *csiga* (2), *oroszlán* (2), *szamár* (2), *tehén* (2), *fehér holló* (1), *kutya* (1), *ökör* (1), *pók* (1), *tetű* (1).

A kapott példák azt bizonyítják, hogy vagy olyan állatokra emlékeztet a *lusta* szó, amelyek lassú mozgást ill. a mozgás hiányát manifesztálják, vagy olyanokra, amelyek a beszélő számára ellenszenvesek. Ezért a többi példa között jelen van a pejoratív *dög* (15) és a *fene* (2) lexéma is. Érdekes itt észrevenni, hogy a *lajhár*, *disznó* és *dög* szó gyakorisága az ismert szólásban való szereplésének eredménye, a válaszadók lexikális háttértudását jelképezi.

Ezekon kívül kaptam még olyan szavakat és kifejezéseket, amelyek az emberekre vonatkoztak:

én (8), *egyetemi hallgató* (2), *Pató Pál* (2), *jóllakott napközis* (1), *kövér bíró* (1), *bölcsész* (1).

Szószerkezetet, amelyben a *lusta* szó szerepelne, a válaszadók csak 59%-a (68) alkotott. A kapott főnevek következőképpen csoportosíthatók:

- az *ember* szó (11) és az emberre utaló szavak:

gyerek (6), *asszony* (3), *férfi* (2), *lány* (1), *fiú* (1);

- a családtagok ill. ismerősök:

testvér (4), *szobatárs* (3), *barát* (2);

- a *dolgozó* szó (2) és más foglalkozások:

diák (6), *hallgató* (3), *egyetemista* (3), *politikus* (1);

- a népek megnevezései:

amerikai (2), *olasz* (1), *cigány* (1), *görög* (1);

- az ételre vonatkozó szavak:

rétes (3), *túrós* (1);

- az időre vonatkozó szavak:

nap (2);

- az *állat* szó (3) és az állatok megnevezései:

disznó (33), *macska* (8), *ló* (2), *csiga* (1), *kutya* (1), *lajhár* (1), *majom* (1), *féreg* (1).

[5] Mi jut eszébe, amikor a *lustaság* szót hallja?

A *lustaság* kellékei, azaz a tárgyak, amelyek a válaszadók szerint leginkább társulnak a *lustasággal*, a következők:

ágy (43), *televízió* (31),
számítógép (18), *macska* (13),
kanapé (9), *film / sorozat* (9), *fotel*
(6), *párna* (4), *pizsama* (4),

mobiltelefon (4), *heverő* (3), *kupi* (3), *kávés* (3), *takaró* (3), *kényelmes ruha* (2), *pamlag*
(1), *karosszék* (1), *feltett láb* (1), *plafon* (1).

Ezekon kívül megjelentek olyan tárgyak / dolgok is, amelyek használata / elkészítése kisebb erőfeszítést igényel:

instant étel (2), *távírányító* (2), *mirelit ételek* (1), *gyors éttermi ételek* (1), *pizza* (1),
mozgólépcső (1).

A kapott főnevek között jelen vannak még olyan lexémák is, amelyek a *lustaságra* emlékeztető cselekvésre vonatkoznak:

alvás (23), *tévénézés* (20), *fekvés* (18), *internetezés* (13), *heverészás* (6), *evés* (5),
ücsörgés (3), *ásítózás* (3), *otthonülés* (3), *késés* (2), *nassolás* (2), *szundikálás* (2),

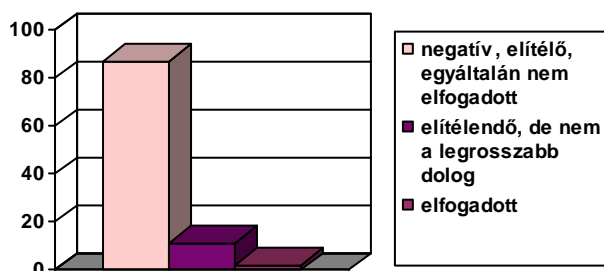
valamint olyan lexémák, amelyek arra a cselekvésre emlékeztetnek, amelyet a válaszadók a *lustasággal* kapcsolnak össze, azaz a feladat kerülésével:

tanulás (9), *házi feladat csinálása* (2), *házi munka végzése* (2), *ZH-ra /
dolgozatra készülése* (2), *mosogatás* (1).

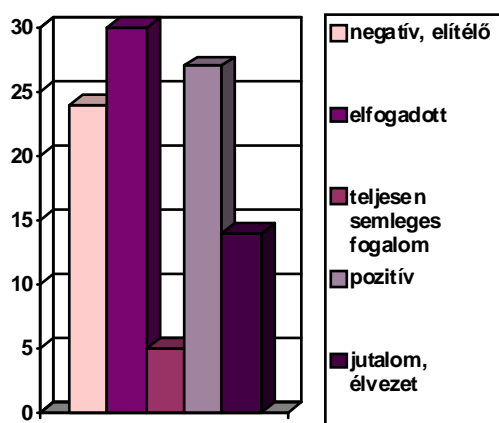
Jellemző, hogy az 5. kérdésre (Mi jut eszébe, amikor a *lustaság* szót hallja?) 6 résztvevő nem válaszolt, 21 válaszadó pedig, ami az erre a kérdésre ténylegesen válaszolók 19%-ának felel meg, azt írta, hogy *én*. Ezenkívül 8 megkérdezett szerint a *lustaság* szó *kövér emberekre* is emlékeztet.

[6] Mi a *lustaság* társadalmi megítélése? és [8] Mi a *lustálkodás* társadalmi megítélése?

A 6. kérdésre összesen 109-en válaszoltak. A válaszadók 87%-a számára (95) a *lustaság*

negatív, elítélő, egyáltalán nem elfogadott. Köztük két személy a hét főbűn egyikére is utal: a jóra való restségre. A válaszadók 11%-a (12) szerint a *lustaság* elítélendő, de nem a legrosszabb dolog, a válaszadók 2%-a (2) pedig azt írta, hogy a *lustaság* elfogadott.

A 8. kérdésre 94 megkérdezett válaszolt. A válaszadók 24%-a szerint a *lustálkodás* negatív, elítélő és egyáltalán nem elfogadott. A válaszadók 30%-a számára (27) a *lustálkodás* elfogadott, de csak bizonyos mértékben, 5%-a pedig azt írta, hogy a *lustálkodás* teljesen semleges fogalom. A válaszadók 27%-a (26) szerint a *lustálkodás* pozitív, mert hasznos: pihenést jelent, egészséges, szükséges, a célja az, hogy feltöltődjünk. A válaszadók 14%-ának (13) a *lustálkodás* a munka utáni megérdemelt jutalom, sőt élvezet is.

[7] Mi jut eszébe, amikor a *lustálkodás* szót hallja?

A 7. kérdésre kapott válaszok azt bizonyítják, hogy a *lustálkodás* alkalmi dolgot jelent a megkérdezetteknek: *pihenést* (56), *kikapcsolódást / kikapcsoló tevékenységet* (18), *lazítást* (4), *sziesztázást* (3), *nyugalmat* (2), *megfeledkezést* (1), *kellemes tevékenységet* (1), *szórakozást* (1), amelyre *hétfvégén* (11), *szabadidőben* (7), *vasárnap reggel* (7), *vasárnap déután* (5), *nyári szünetben* (5), *szünetben* (3), *vizsgaidőszakban* (2) kerül sor, és általában *alvást* (23), *fekvést* (13), *reggel tovább ágyban maradást* (12), *heverészést* (9), *evést* (5), *nassolást* (4), *ücsörgést* (1) jelent. A válaszadók által felsorolt szavak alapján a *lustálkodás* oka a következő lehet: *másnaposság* (2), *kimerültség* (1), *fáradtság* (1), *kényelem* (1). *Lustálkodni* több helyen is lehet: *strandon* (2), *otthon* (1), *vízparton* (1), *moziban* (1). A *lustálkodás* leggyakoribb kellékei viszont a következők: *ágy* (34), *televízió* (24), *film* (8), *fotel* (6), *pizsama* (4), *könyv* (3), *számítógép* (3), *kávé* (2), *párna* (2), *kényelmes ruha* (1), *tea* (1), *csokoládé* (1), *meccs* (1), *pamlag* (1).

[9] Milyen közmondást, szólást, kifejezést stb. ismer a lustasággal kapcsolatban?

Az utolsó kérdésre 78-an válaszoltak, ami a résztvevők 68%-ának felel meg, összesen 45 szólást, közmondást, kifejezést, szókapcsolatot és helyzetmondatot soroltak fel. Leggyakrabban a *lustaság fél egészség* (20), azaz a *tisztaság fél egészség* közmondás elferdített, de erősen állandósult változatát idézték.

A többi megkapott példa a következőképpen csoportosítható:

- 'nagyon / rendkívül lusta ember':

lusta disznó (17), *lusta, mint a disznó* (5), *lusta dög* (5), *világ lustája* (1), *lusták királya* (1);

- 'lassú, nehezen mozgó ember':

lusta, mint a lajhár (18), *megalszik a tej a szájában* (3), *lassú, mint a lajhár* (1), *lassú, mint a tetű* (1), *lusta, mintha a csigával versenyzne* (1), *olyan lassú, hogy megalszik a tej a szájában* (1);

- 'lassan, nehezen, kedvtelenül dolgozó ember':

nem szakad meg a munkában (1), *húzza az időt* (1), *nem fülk a foga a munkához* (1);

- 'munkát kerülő, semmit sem tevő, henyélő ember':

lopja a napot (5), *körmét piszkálja* (3), *lógatja a lábát* (2), *a fülét sem mozdítja* (2), *elmenne a munka temetésére* (1), *vakarja a fenekét* (1), *egy szalmaszálat sem tesz keresztbe* (1), *hasára süt a nap* (1), *támasztja a falat* (1), *bassza a rezet* (1), *várja a sült galambot* (1) [= várja, hogy a sült galamb a szájába repüljön];

- a lusta ember jelszava:

Ráérik arra még! (4) [= Petőfi, Pató Pál úr], *Majd holnap!* (2), *Fogjuk meg, és vigyétek!* (1);

- intelemszerű szólások / közmondások:

a rest kétszer fárad (13), *aki nem dolgozik, ne is egyék!* (8), *aki korán kell, aranyat lel* (8), *amit ma megtehetsz, ne halaszd holnapra* (5), *a nemakarásnak nyögés a vége* (3), *lustának a kenyér is kár* (2), *aki tanul, halad, aki lusta, marad* (2), *a lustaság az ördög párnája* (2), *a lusta kétszer jár* (1), *a restnek a kicsi is nagy* (1), *szorgalom gazdagság, henyélés szegénység* (1), *a szorgalom vásznat sző, a lustaság időt tölt* (1), *az alvó róka nem fog nyulat* (1), *ki mint vet, úgy arat* (1), *ki mint veti ágyát, úgy alussza magát* (1) [~, úgy alussza álmát];

- egyéb: *lusta asszony rétese* (3).

A fentiek tükrében láthatjuk, hogy a *lustaság* mégsem tekinthető olyan fogalomnak, amely könnyen és egyértelműen értelmezhető (vö. az adott kérdésekre nem válaszolók számát, a válaszok különféleségét stb.). A *lustaságot* az ember belső állapotának definiálnám, amely erősen befolyásolja az illető magatartását. Ebben az állapotban az embernek nincs kedve mindahhoz, ami erőfeszítést követelne, ezért hanyagolja minden tevékenységét (ez mind fizikai, mind szellemi cselekvésre jellemző), semmittevésbe, passzivitásba menekül. Mivel ez hosszú ideig tart, emberi rossz tulajdonságnak tartható. Ráadásul könnyen összekapcsolható más negatív érzelmi állapotokkal ill. emberi jellemvonásokkal, mint pl. apátiával, depresszióval, közömbösséggel, kényellel, kényelmességgel, egoizmussal,

csüggedéssel, kedvtelenséggel, tudatlansággal, hanyagsággal, figyelmen kívül hagyással, nehézkességgel, ügyetlenséggel, falánksággal, valamint megvetéssel.

A *lustaság* sztereotípiájához tartozik a fekvő testhelyzet és ennek kellékei: *ágy, kanapé, párna, televízió, számítógép, mobil, film, kényelmes ruha* stb. Ilyen állapotban az ember könnyebb utat keres a dolgok / feladatok megoldásához (vö. *lusta asszony rétese, lusta rétes, mirelit / instant ételek, távirányító*). A lusta ember szeret enni, általában kövér, nehézkes, rendetlen, sokáig alszik vagy az egész napot ágyban tölti, ezért a *lustaság* alapmetaforája az álom és aluszékonyság.

A kérdőíves adatok szerint a lusta ember mintaképe az állatvilágban a *lajhár*. Kisebb mértékben: a *disznó, macska, medve, csiga, kutya, tehén, tetű, bivaly, oroszlán*. Tehát egyrészt azok az állatok, amelyekre jellemző a lustaság, másrészt azok, amelyek ellenszenvesek.

Az ókorban a következőt mondták: *nihil agendo homines male agere discunt*, azaz az embereket a *dologtalanság viszi rá a rosszra*. Az a meggyőződés, hogy a lustaság rossz útra téríti az embereket (vö. *a lustaság az ördög párnája*), a keresztény vallás tanítása szerint a hét főbűn egyikében, azaz a jóra való restségben nyilvánul meg. Mind az Ószövetségben, mind az Újszövetségben a lustaság erős kritikával találkozik, erős bélyeget sütnék rá. Az Újszövetségben Pálnak a tesszalónikaiaknak írt második levelében olvasható: *aki nem dolgozik, ne is egyék* (3, 10), ami a kérdőívben részt vevők egyik leggyakoribb válasza is volt.

Manapság úgy tűnik, a *lustaság* szó inkább ambivalenssé válik. Egyrészt a *lustaság* – *szorgalom* axiológiai oppozíciótagja, ahol egyértelműen negatív értelemben szerepel, másrészt pedig egyre gyakrabban olyan oppozícióban is megjelenik mint: *lustaság* – *munkamánia*. Ez az oppozíció és a munkamániás, mértéktelenül dolgozó emberek megfigyelése a *lustaság* pozitív értelmezéséhez vezethet. A *lustaság* szót a *lustálkodás* lexemával helyettesítjük, amely a pihenést, kellemes időtöltést és kikapcsoló tevékenységet jelképezi, ami egészséges és szükséges. Ezt a gondolkodást a lexikalizált *édes semmittevés* is megerősíti. A *lustálkodás* társadalmi megítélésében azonban egyelőre pozitív és negatív értelmezés is egyaránt megnyilvánul. A kérdőíves adatokból kitűnik, hogy a *lustálkodást* csak bizonyos mértékben tartjuk pozitívnak. Ha sokáig tart, *lustaságnak* nevezzük.